

RAADSLID EN PLATTELANDSKENNER N. VAN DER LEE:

„Stadsmens heeft het platteland herontdekt”

BEEMSTER. — De aangewezen man om over structurele agrarische problemen te praten lijkt gemeenteraadslid, fruitteler en plattelandskenner bij uitstek, de heer N. van der Lee uit de Beemster. Achtereenvolgens geeft hij zijn visie op de moeilijkheden rond het ontstaan van de nationale landschapsparken, op de ontwikkelingen in de fruittelerij en op het eigenaardige versijnsel van inspraak en actiegroepen, dat volgens hem de democratie in het algemeen en de werkzaamheid van een raadslid in het bijzonder, ernstig aantast.

„AFVLOEIINGSREGELING MOET BETER ZIJN”

In heel Nederland worden op het ogenblik agrarische oppervlakten omgedoopt tot landschapsparken. Door deze maatregel moeten een heleboel bestaande, kleine bedrijfjes verdwijnen, terwijl de overblijvende boeren hun beroep slechts mogen uitoefenen onder beperkende bepalingen. Dat betekent: niet voor een bepaalde datum maaien, geen of beperkt kunstmestgebruik, geen bestrijdingsmiddelen en een aan het landschapspark aangepast bedrijfswoningbouw. Is onder die omstandigheden een goed functionerend agrarisch bedrijf nog wel mogelijk? De heer Van der Lee vindt:

„Ook bij een groter bedrijf moet er een overschot per hectare zijn om tot een inkomen te komen. Dat lijkt het eerste jaar wel haalbaar, maar na een paar jaar gaat de grond ontzettend hard achteruit. Tenslotte groeit er maar een mager en slecht gewasje. Als het vee honger lijdt, gaat het plezier, dat iedere boer in zijn werk moet hebben, er natuurlijk wel af. Er moet volgens mij een beter begeleiding komen en meer overleg tussen de plannenmakers en de praktijk. Er moet een oplossing zijn. De plannenmakers denken dat die er met alleen een lage pacht al is, maar er zijn beslist meer begeleidende maatregelen nodig. Anders is zo'n bedrijf inderdaad niet haalbaar.”

Drie kwart moet weg

Bent u tegen de landschapsparken? „Het is, dacht ik, een duidelijke zaak, dat de stadsmens behoefte heeft aan dagrecreatie, rust en frisse lucht. Dat zijn noodzakelijke voordelen. Maar aan de andere kant: je hebt met een groot aantal agrariërs te maken dat moet afvloeien. Er mogen in een landschapspark alleen maar bedrijven van 50-60 hectare zijn. Een heleboel bedrijfjes worden daarom samengesmolten tot enkele grote. Voor de boeren, die moeten afvloeien, moet er een goede begeleiding zijn. Dat houdt in dat er financiële hulp moet komen, en misschien een speciale regeling. Ze hebben allemaal recht op een redelijke schadeloosstelling. Maar ik vind dat meer met de betrokkenen zelf overlegd moet worden. De jongeren kun je misschien omscholen, zodat ze een ander beroep kunnen gaan uitoefenen, en de ouderen kun je bijvoorbeeld vervroegd pensioen geven. Om dat allemaal te breken moet je wel een nieuwe bedrijfsbeëindigingsregeling hebben. Het Ontwikkelings- en Saneringsfonds functioneert hier niet goed meer. De boeren in de landschapsparken vertrekken namelijk niet op vrijwillige basis, maar voor het algemeen belang. Er moeten gemeenschappelijke offers gebracht worden.”

Beemster niet

Ziet u in de toekomst de Beemster ook een landschapspark worden? „Nee. De Nederlandse bevolking zal

toch wel moeten eten. De goede gronden moeten nu eenmaal in productie blijven.”

En als men de bedrijven in de Beemster ook wil samensmelten?

„Voor de bedrijven in de Beemster zie ik dat niet zo zitten. Ergens moet toch het eten vandaan gehaald worden. Ik voel alleen wel erg mee met de mensen in de landschapsparken. Het is een kwestie van overheidsbeleid. De grond moet aangekocht worden en er is begeleiding van de overheid nodig”.

Al heel lang werkt de heer Van der Lee met wisselend succes op zijn fruitbedrijf aan de Middenweg. Naar zijn zeggen wisselen de goede en de slechte fruitjaren elkaar steeds af: „De oorzaken van de slechte fruitjaren zijn nog lang niet weg. Er is nog steeds overproductie. Teveel fruit. Als er teveel fruit is, treedt een interventieregeling in werking. De overheid neemt dan fruit tegen een bepaalde minimumprijs uit de markt en vernietigt dat. Of het gaat naar het vee. Er moet een bodem in de markt komen. Maar daar is de fruitteelt als zodanig natuurlijk niet mee gediend. Als dat jaarlijks terug moet komen, kost het uiteindelijk veel te veel. De interventieregeling is eigenlijk een vat zonder bodem.”

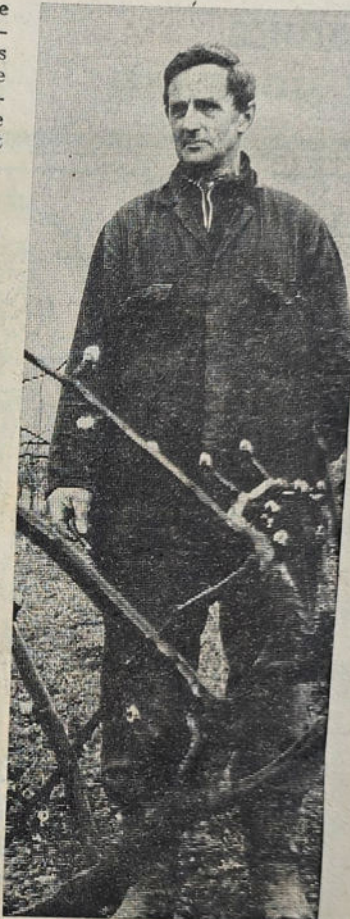
Andere gewoonten

„Daar komt ook nog bij: met het stijgen van de welvaart wordt de behoefte aan vers fruit minder. Dat is een welvaartsverschijnsel. De mensen kopen liever ananas in blik dan een rauwe appel. Het is een verschuiving in de consumptiegewoontes, die we vooral in Duitsland en Amerika zien. Alleen door gerichte reclame is volgens mij een groter fruitgebruik per hoofd te bereiken. Maar dat kost veel geld en dat hebben de fondsen en de fruittelers er meestal niet voor over.

Veel Amsterdammers zullen als ze door de Beemster rijden, denken: „Wat een fijn leven heeft die man: maar ik denk, dat als die Amsterdammers met de harde werkelijkheid worden geconfronteerd, dat het dan heel erg tegenvaalt. Zij zien alleen de poëtische kant van de zaak. 's Winters ga je elke dag al om half 7 je bed uit en 's zomers zelfs 6 uur. Zelf vind ik dat niet erg. Als agrariër moet je liefde voor de natuur en voor je vak hebben.

Er komt natuurlijk ontzettend veel handwerk bij kijken: snoeien, dunnen, bomen verzorgen (wonden die er in zitten), plukken, sorteren, spuiten, enz. Ik vind het een prachtig vak. Elk voorjaar krijg ik met het ontwakken van de natuur zo'n vreemd gevoel in mijn innerlijk. Als je midden in de natuur zit, wordt het ook een beetje voorjaar bij jezelf. Elk voorjaar is weer een openbaring voor mij. De ontwikkeling van de bomen te zien is iets geweldigs”, aldus de heer Van der Lee.

Verschrikking

HARRIE A.

gekozen zijn om zich hierin te verdiepen, worden nauwelijks meer aanvaard. Er zijn tegenwoordig zoveel actiegroepen; volgens mij kunnen ze beter een grote politieke partij oprichten. Misschien bereiken ze dan nog eens wat. De een weet het tegenwoordig nog beter dan de ander. Door de bomen zie je uiteindelijk het bos niet meer.”

Wat denkt u als natuurmensen van die grote autoweg die binnenkort vlak langs uw boomgaard komt?

„Het is natuurlijk een verschrikking. Maar je moet het ook van de andere kant bekijken. Als je zelf in een auto rijdt, ga je het liefste over een goede weg. Dan is het natuurlijk vreselijk egoïstisch om te zeggen: zo'n weg leg je dan maar ergens anders aan. Hij moet toch ergens komen. Maar ik vind ook wel dat er een stukje Beemster wordt vernield door die weg.”

Is het schadelijk voor de boomgaard? „Ik zie direct geen schade. Het is natuurlijk wel erg jammer dat de boomgaard hier tegenover ons moet verdwijnen. Maar als het ene nodig is, dan het andere ook, he?”

„De stadsmens heeft het platteland herontdekt. Het is door de eeuwen heen een vergeten en geïsoleerd gebied geweest. Daar gaat nu verandering in komen. De mensen worden het zat in de stad. Ze gaan het platteland opzoeken. Laten we hopen dat ze door het contact met het platteland ook een beter begrip krijgen voor het platteland. Voor wat er leeft op het platteland. Het is me opgevallen dat veel mensen totaal geen begrip hebben van wat het inhoudt. Milieugroepen vinden de agrariër maar een boeman, die maar raak gooit met kunstmest en bestrijdingsmiddelen. De agrariër wil gerust meewerken met de plannen van milieugroepen. Maar als je al bij voorbaat wordt uitgemaakt voor het zwarte schaap, zet je natuurlijk wel je stekels op.”

Afbreken democratie

De heer Van der Lee zit binnenkort 7 jaar in de gemeenteraad van de Beemster. Of hij beschikbaar zal blijven als raadslid, weet hij op het ogenblik niet zeker:

„Het wordt steeds moeilijker. Als raadslid moet je ontzettend veel lezen om bij te blijven. Je moet kunnen meepraten op elk gebied. Wat ik tegenwoordig erg bezwaarlijk vind, is dat ze een beetje de democratie aan het afbreken zijn. Je bent een gekozen vertegenwoordiger uit het volk. Nou is het heel leuk de gewone burger door middel van inspraak en vorming van gespreksgroepen bij de problemen te betrekken, maar aan de andere kant: de mensen die

WETHOUDER KRAMER 40 JAAR IN O

Ik ben ook...